

BEERSE, GOOSKENS 1

Archeologienota: Programma van maatregelen.

RAPPORT NR. 1630

Titel

Archeologienota Beerse, Gooskens 1: Programma van maatregelen

Auteur(s)

Tom Debontridder & Hanne De Langhe

Erkende archeoloog

2019/00002 J. Verrijckt bv

2016/00156 Hanne De Langhe

Projectnummer J. Verrijckt

2024-348

Projectnummer Onroerend Erfgoed

20241153

Plaats en datum

Beerse, 30/10/2024

INHOUD

Inhoud.....	2
1 Administratieve gegevens	3
2 Gemotiveerd advies	4
2.1 Aanleiding vooronderzoek	4
2.2 Resultaten vooronderzoek.....	4
2.3 Afweging noodzaak verder onderzoek.....	5
3 Programma van maatregelen	6
4 Bibliografie	7

1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode J. Verrijckt		2024-348
Projectcode Onroerend Erfgoed		2024I153
Locatie	Provincie	Antwerpen
	Gemeente	Beerse
	Deelgemeente	Vlimmeren
	Straat	Gooskens
Kadastrale gegevens	Gemeente	Beerse
	Afdeling	Afdeling 2
	Secie	Secie A
	Percelen	Nrs. 55p5, 55w5, 55y5 en 55z5
Coördinaten	Noordoost	X: 178 908,75 Y: 221 578,48
	Noordwest	X: 178 842,48 Y: 221 597,07
	Zuidoost	X: 178 919,15 Y: 221 486,6
	Zuidwest	X: 178 824,58 Y: 221 474,92
Oppervlakte plangebied		Ca. 10 110m ²
Oppervlakte bodemingreep		Ca. 1043 m ²
Erkend Archeoloog		2019/00002 J. Verrijckt bv 2016/00156 Hanne De Langhe

2 GEMOTIVEERD ADVIES

2.1 Aanleiding vooronderzoek

De aanleiding van het vooronderzoek is de uitvoering van een reliëfwijziging en de plaatsing van een buitentrap. Tevens wordt een functiewijziging aangevraagd. Voor de beschreven werken wordt momenteel een regularisatie aangevraagd. Meer informatie over de aanleiding van het vooronderzoek is terug te vinden in het verslag van resultaten.

2.2 Resultaten vooronderzoek

Tijdens het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem kon enkel het bureauonderzoek uitgevoerd worden. Op basis van dit vooronderzoek zonder ingreep in de bodem was het niet mogelijk om met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de aanwezigheid en waarde van archeologisch erfgoed op het terrein.

Naar aanleiding van een geplande regularisatie van een reliëfwijziging en functiewijziging langsheen de Gooskens te Beerse, werd een archeologienota opgesteld. Een reliëfwijziging en verbouwing werden reeds uitgevoerd met de plaatsing van een buitentrap. De exacte locatie en grootte van de bodemingreep is onbekend.

Het plangebied situeert zich ten noorden van de historische bewoningskern van Vlimmeren. Op historisch kaartmateriaal is het plangebied tot in de helft van de 19^e eeuw heide waarbij het vervolgens tot akkerland wordt omgevormd. De eerste bebouwing doet zich pas voor vanaf de 20ste eeuw in het noorden van het plangebied. Op het 19e-eeuwse kaartmateriaal zijn de perceelsgrenzen in het noorden en het zuiden begrensd door kleine wegen. De weg vlak ten zuiden van het gebied zal verdwijnen tussen de 19^e en 20ste eeuw. Begin 21ste eeuw wordt een tweede gebouw geplaatst met in 2005-2007 een westelijke uitbreiding. Tussen 2007 en 2022 worden in het noorden van het plangebied een aantal nieuwe bijgebouwen geplaatst met bijkomend lokale verhardingen. In hoeverre deze inrichtingen de bodem verstoord hebben is tot heden niet gekend. Tussen 2007 en 2022 verschijnen er op afwisselende locaties op de zuidelijke weide zandophogingen.

Er zijn slechts twee archeologische sites in de omgeving waarbij een ingreep in de bodem heeft plaatsgevonden, m.n. Gierledijk en Leetereind I, op ca. 890 m en 955 m. In Gierledijk werden afwateringsgreppels aangetroffen te dateren in de post-middeleeuwse tot sub-recente periode. Deze greppels dienden mogelijks voor de indeling van percelen of werden aangelegd voor de ontginning van terreinen of beddenbouw. Op Leetereind I werden spiekers en een greppelstructuur aangetroffen uit de ijzertijd – Romeinse periode en vermoedelijk Karolingische waterputten. Tevens zijn in de omgeving een losse vondst uit het mesolithicum en een middeleeuwse scherf gevonden. Hieruit blijkt dat er in de omgeving al vanaf het Mesolithicum menselijke activiteit en aanwezigheid was. Toch is de omgeving over het algemeen nog maar beperkt onderzocht.

De aanwezigheid van fluviatiele afzettingen tijdens het Holoceen en mogelijk Tardiglaciaal (Laat-Weichseliaan) in de omgeving van het plangebied tonen de aanwezigheid van oude waterlopen in deze zone. Hoger gelegen zones nabij de waterloop kunnen in het verleden een zekere aantrekkingskracht gehad hebben op de prehistorische mens. Hierdoor is het potentieel voor het aantreffen van prehistorische artefactenvindplaatsen matig tot hoog. Voor de metaaltijden t.e.m de middeleeuwen wordt het archeologisch potentieel matig ingeschat op basis van de gekende CAI-

locaties. Op basis van het historisch kaartmateriaal wordt het archeologisch potentieel voor de recentere periodes eerder laag ingeschat.

De uitgevoerde bodemingrepen zijn al bij al beperkt qua oppervlakte (buitentrap) en diepte (reliëfwijziging). De exacte impact op potentieel archeologische waarden kan op basis van de huidige kennis niet bepaald worden, maar is vermoedelijk eerder beperkt.

Op basis van bovenstaande gegevens kan de aan-of afwezigheid van archeologische waarden op dit moment niet vastgesteld worden binnen het plangebied. De werken op Gooskens 1 zijn echter al uitgevoerd waardoor verder onderzoek enkel onnodige bijkomende verstoringen zal veroorzaken en dus niet geadviseerd wordt.

2.3 Afweging noodzaak verder onderzoek

Een uitgebreide bureaustudie waarbinnen historische, cartografische, geologische, geografische en bodemkundige bronnen werden onderzocht en teruggekoppeld aan het hedendaagse terreingebruik werd uitgevoerd. De werken op Gooskens 1 werden echter al uitgevoerd voor het opstellen van een archeologische nota. Door deze ingreep werden het al dan niet aanwezig archeologisch kennispotentieel mogelijk verstoord.

Na een fase in het vooronderzoek volgt geen verder vooronderzoek, zonder ingreep in de bodem of met ingreep in de bodem, indien op basis van de reeds uitgevoerde fase(s) van het vooronderzoek voldoende informatie gegenereerd is om (Code van Goede Praktijk, p. 31):

1. Een archeologienota of nota op te maken die de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site afdoende staft, of;
2. Een archeologienota of nota op te maken die het ontbreken van potentieel op kennisvermeerdering afdoende staft (doordat de geplande bodemingrepen geen impact hebben op het eventueel aanwezige erfgoed of doordat verder onderzoek van het aanwezige erfgoed geen nuttige kenniswinst zou opleveren), of;
3. Een archeologienota of nota op te maken die de noodzaak voor een archeologische opgraving staft én een plan van aanpak hiervoor biedt, of;
4. Een archeologienota of nota op te maken die de mogelijkheid voor een behoud in situ staft én een plan van aanpak hiervoor biedt.

Het bureauonderzoek werd opgestart na de uitvoering van de bodemingrepen op het terrein Gooskens 1 te Beerse. De exacte positie, grootte en diepte van de bodemingreep binnen het plangebied zijn onbekend. Afhankelijk van deze werken is er al dan niet archeologisch kennispotentieel verloren gegaan. Als gevolg van het feit dat de werken al uitgevoerd zijn, is een verder archeologisch vooronderzoek of vervolgonderzoek niet meer zinvol binnen de huidige vergunningsaanvraag voor de locatie waar de bodemingreep heeft plaatsgevonden binnen het plangebied. Bijkomend onderzoek zal slechts meer verstoringen met zich meebrengen terwijl er geen bijkomende bodemingrepen meer zullen plaatsvinden.

Op basis van bovenstaande argumentatie word een advies gegeven om de terreinen vrij te geven.

Een programma van maatregelen werd hierdoor niet opgemaakt.

3 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek kan geconcludeerd worden dat er geen vervolgonderzoek noodzakelijk is. Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek is met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de haalbaarheid en het nut van eventueel verder onderzoek.

Een doorslaggevende factor in het bepalen of verder onderzoek noodzakelijk is, zijn de uitgevoerde werken. De beslissing om geen vervolgonderzoek te adviseren steunt op de volgende redenering:

- Voldoende info aanwezigheid site: Nee.
- Site aanwezig: Nee, er zijn geen aanwijzingen voor de aan- of afwezigheid van een archeologische site.
- De werken op Gooskens 1 zijn echter al uitgevoerd waardoor verder onderzoek enkel onnodige bijkomende verstoringen zal veroorzaken en dus niet geadviseerd wordt.

Indien tijdens eventuele toekomstige – ook niet te vergunnen - werkzaamheden toch archeologische resten worden aangetroffen, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht. Deze bepalingen zijn terug te vinden in artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. Eventuele toevalsvondsten dienen binnen drie dagen na ontdekking gemeld te worden bij Onroerend Erfgoed.

4 BIBLIOGRAFIE

Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 4.0), 2019.